

Internationale grondstoffenhandel

VANDAAG 08:00

Software spoort fraude met vrachtbrieven op

0

MITCHELL VAN DE KLUNDERT

Multinationals opgepast! Non-profitorganisatie Global Financial Integrity heeft software gelanceerd om fraude met vrachtbrieven, oftewel trade misinvoicing, in kaart te brengen. Als gevolg van die praktijk gaan ontwikkelings- en opkomende economieën voor miljarden euro's het schip in bij de internationale handel met grondstoffen.

Bonny wordt begeerd. Het verlangen is zo sterk dat het zich niet laat bedwingen door protesten, rechtszaken en zelfs door oorlog. Bonny heet voluit Bonny Light. Het is een van de meest kwalitatief hoogstaande (lees:

kostbare) types ruwe olie onder het aardoppervlak — reden dat de oliemaatschappijen het goedje zo begeren. Het goedje is maar op één plek te vinden: in de buurt van de havenstad Bonny in het zuiden van Nigeria. Vanuit die stad, waar de olie dan ook z'n naam aan ontleent, vertrekken continu volgeladen tankers naar de grote Europese en Amerikaanse havens. Onder andere in Rotterdam wordt de ruwe olie verwerkt tot brandstof.

Terwijl wij onze auto's voltanken, wordt nieuwe Bonny-olie opgepompt in de Nigerdelta, een gebied ter grootte van Nederland en België tezamen. Via pijpleidingen gaat de olie naar uitgifte-punten aan de vele rivieren die het gebied doorkruisen. De lokale bewoners zijn vaak werkzaam in de oliesector, maar hekelen de vele lekkages als gevolg van slecht onderhoud. De grote oliemaatschappijen die de leidingen exploiteren noemen dat onzin en wijzen de gewapende opstandelingen in het gebied aan als schuldigen. Die zijn met het Nigeriaanse leger verwickeld in een machtsstrijd waarbij de olieleidingen illegaal worden afgetapt en soms zelfs opgeblazen. De begeerde Bonny-olie lekt dan weg, en vervuult de Nigeriaanse natuur.

Rechtszaken

Maar het zijn niet de milieuproblemen door weggelekte olie die dezer dagen de gemoederen in Nigeria bezighouden. Het is een serie rechtszaken die de Nigeriaanse overheid sinds een half jaar voert tegen het gros van de grote oliemaatschappijen die in het land actief zijn. Volgens Nigeria hebben de oliemaatschappijen, waaronder Chevron, ExxonMobil, Eni, Shell en Total, jarenlang gefraudeerd met vrachtbrieven van scheepsladingen olie. Door steeds te lage hoeveelheden op te geven zou de Nigeriaanse belastingdienst 11,4 miljard euro zijn misgelopen. Zowel Nigeria als de oliemaatschappijen hebben tot nu toe echter geen enkel officieel persbericht over de rechtszaken naar buiten gebracht.

Software-tool

De serie rechtszaken in Nigeria is voor zover bekend een unicum. De fraude met vrachtbrieven, beter bekend onder de naam *trade misinvoicing*, is

namelijk wijdverspreid, maar niet zo gemakkelijk te bewijzen of te voorkomen. Dat laatste wil de Amerikaanse non-profitorganisatie Global Financial Integrity (GFI) gaan veranderen. Vorige week heeft de organisatie daarom GFTrade gelanceerd, een software-tool waarmee landen kunnen zien of de prijzen van goederen correct worden weergegeven. De software is bedoeld voor douane-medewerkers en vergelijkt de prijzen van import- of exportproducten met wereldwijde prijzen. Wijken die sterk af, dan kan er sprake zijn van fraude.

De fraude met vrachtbrieven is niet zo gemakkelijk te bewijzen of te voorkomen

‘Het is onthutsend dat er jaarlijks zoveel illegaal geld wordt afgetapt van ontwikkelingslanden door middel van handelstransacties,’ zei Raymond Baker, de president van GFI bij de lancering van de tool. Volgens GFI lekte er in 2013 een bedrag van 878 miljard dollar (816 miljard euro) weg door de

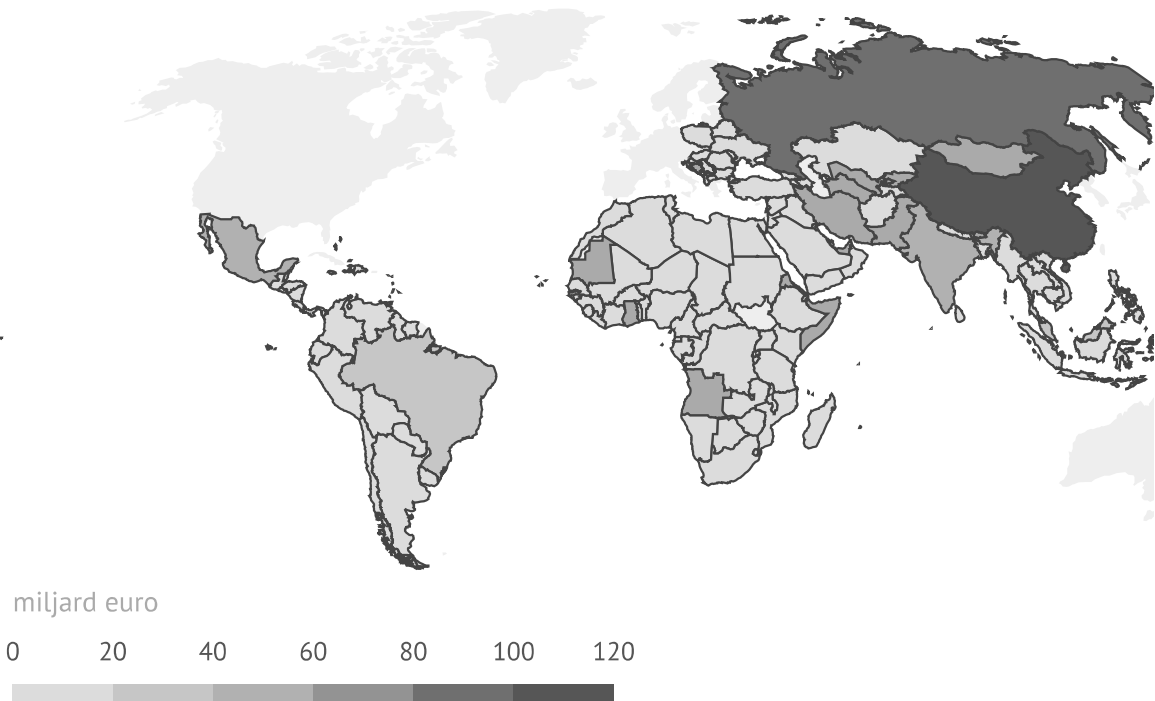
SHOUTS

ontwikkelingslanden veel groter: ‘Het is belangrijk om de cijfers af te zetten tegen de totale handelsbalans of het bbp.’

Miljarden verdwijnen door trade misinvoicing

Miljarden euro's zijn verdwenen door fraude met vrachtbrieven (trade misinvoicing) van 2004 t/m 20

Gemiddeld bedrag per jaar ▼

Gemaakt met Localfocus

Bron: [Global F](#)

SHOUTS

vertelt GFI aan Follow the Money dat ook met die nieuwe gegevens West-Afrikaanse landen het hoogste gemiddelde percentage fraude met vrachtbrieven ervaren. Met maar liefst meer dan een kwart — 26,1 procent — van de handelswaarde is iets niet in de haak.

Prijkaartje

GFTrade belooft volgens de makers een *very high return on investment*. Navraag leert dat de software-licentie 400.000 dollar (372.000 euro) per jaar bedraagt. Voor ontwikkelingslanden worden de kosten het eerste jaar gedragen door een donorland of institutie. Daarna moeten de landen zichzelf bedruipen. De relatief hoge prijs komt volgens GFI door het verlenen van training, 24-7 ondersteuning, data-updates en data-analyse. Het grootste voordeel zit 'm volgens GFI echter in de opbrengsten van de software: *'Governments will not be able to stop every case of misinvoicing of*

course but using our base price of US\$400,000, the Nigerian Customs department would need to stop just 0.0011% of its import misinvoicing in order to break even.

Totals fantasie

Een manier om fraude met vrachtbrieven onweerlegbaar te bewijzen is hard nodig, zo bleek eind oktober opnieuw. Total E&P Nigeria Plc, de van fraude verdachte Nigeriaanse dochter van de Franse oliemaatschappij Total, probeerde via de rechter journalisten te weren uit de rechtszaal. Volgens de advocaat van Total, Babatunde Fagbohunlu, is er sprake van een oneerlijk proces. De media zouden het bedrijf al schuldig hebben verklaard aan fraude met vrachtbrieven terwijl de schuld nog lang niet is bewezen.

Vragen van Follow the Money over de mislukte poging werden door advocaat Fagbohunlu doorverwezen naar de communicatie-afdeling van moederbedrijf Total. Dit antwoordt op de vragen dat er 'natuurlijk niet' is geprobeerd om journalisten de mond te snoeren. De woordvoerder stuurt een artikel van Africa Focus Weekly mee waaruit zou blijken dat het bewijs

SHOUTS

zegt: *it doesn't make any sense Ć its fantastical!* Het bewuste artikel is echter niet (langer) terug te vinden op de website van Africa Focus Weekly. Hieronder staat het artikel zoals verstuurd aan Follow the Money.

AFRICA FOCUS WEEKLY

False Bills of Lading Behind Claims Of Underpaid Cargoes

Questions are growing about the reliability of some of the evidence used by

LEES VERDER

Wie is de eerste?

De software-tool GFTrade wordt deze week in het eerste Afrikaanse land geïnstalleerd. GFI wil nog niet zeggen welk land dit is voordat het systeem volledig werkt en de training van de ambtenaren is afgerond. Volgens GFI hebben ook verschillende andere geïnteresseerde landen zich intussen gemeld.

Het is nu afwachten of de software ook daadwerkelijk gaat leiden tot minder fraude met vrachtbrieven. Ook is niet duidelijk of de software tevens transacties uit het verleden kan beoordelen en daarmee nieuwe rechtszaken — zoals Nigeria die nu voert tegen de oliereuzen — kan voorzien van bewijsmateriaal.

Lees [hier](#) alle artikelen van *Follow the Money over trade misinvoicing*.

» Niet goed? Vraag je € 0,29 terug.

Powered by Blendle

Ingelogd met [meijers.hans@gmail.com](#) ▼

SHOUTS

INTERNATIONALE GRONDSTOFFENHANDEL

OLIE

TRADE MISINVOICING

BONNY LIGHT

GLOBAL FINANCIAL INTEGRITY

GERELATEERDE ARTIKELLEN

6 NOVEMBER 08:00

Follow the Money selecteert

2 NOVEMBER 08:00

De wereldwijde olie-industrie [infographic]

27 OKTOBER 12:00

Oliemaatschappij Total probeerde pers te weren uit rechtszaal

0 REACTIES

OM EEN REACTIE TE PLAATSEN MOET JE BETALEND LID ZIJN [INLOGGEN](#)

PLATFORM VOOR ONDERZOEKSJOURNALISTIEK

SHOUTS

Op de hoogte blijven van ons belangrijkste
nieuws? Meld je aan voor de wekelijkse
nieuwsbrief:

[OVER FTM](#) [AUTEURS](#) [VOORWAARDEN](#) [VEELGESTELDE VRAGEN](#)

TIP DE REDACTIE

Website door:

Hosting door:

evoswitch

| SHOUTS |